

calitative și cantitative în ultimii ani a cercetărilor în domeniul slavistici la noi și, în special, al filologiei slavo-romine.

* * *

Cercetătorii anilor viitori vor scrie, fără îndoială, o istorie a slavisticii românești, cu toate succesele ei remarcabile de-a lungul celor aproape o sută de ani de existență, dar și cu rătăcirile și căutările zadarnice, provocate nu o dată de idei preconcepute, antiștiințifice, naționaliste. Una dintre sarcinile noastre de astăzi constă în preluarea a tot ce este pozitiv și valoros în cercetările de slavistică românească din trecut și, în același timp, în criticarea și înlăturarea definitivă a teoriilor antiștiințifice, eronate, naționaliste, privitoare mai ales la relațiile slavo-romine de-a lungul veacurilor.

Trebuie spus însă că, spre cinstea slavisticii românești, cei mai buni slaviști ai noștri din trecut s-au situat aproape totdeauna pe poziții ferme, obiective, aducând contribuții de valoare și luminând prin cercetările lor numeroase probleme controversate din istoria poporului român și a evoluției limbii sale în contact cu limbile slave. Slavistica românească își are originea în lucrările prețioase ale lui B.P. Hasdeu, primul care a apreciat just importanța documentelor slavo-romine, valorificându-le prin publicarea în bogata sa colecție *Arhiva istorică a României* (1865—1867)⁴; în Dicționarul lui A. de Cihac (*Dictionnaire d'étymologie daco-romane. I. Éléments latins...*, II. *Éléments slaves, magyars, turcs, grecs-moderne et albanais*, Francfort a/M., 1870—1879), care, cu toate greșelile și exagerările sale, inaugurează studiul științific al vocabularului limbii romine, fiind primul nostru dicționar etimologic⁵; în importante publicații de documente și cronici slavo-romine, însoțite de ample studii și comentarii ale lui I. Bogdan, «primul nostru filolog slavist în sensul adevărat al cuvântului»⁶. Ioan Bogdan are meritul de a fi introdus și susținut cu tărie în filologia și istoriografia română un spirit științific, obiectiv⁷, care a permis cercetătorilor din deceniile următoare să ducă mai departe studiile lingvistice propriu-zise, pe care el însuși n-a avut posibilitatea să le dezvolte în toată extensiunea necesară.

La începutul secolului nostru apare primul volum al cunoscutei *Histoire de la langue roumaine* (Paris, 1901), datorit ilustrului istoric al limbii romine Ovid Densușianu, spirit sintetic, cu o largă orientare, care a dat în capitolul «Influența slavă» (pp. 237—287) un tablou amplu și veridic al relațiilor lingvistice slavo-romine. Cam în același timp și în deceniile următoare își dezvoltă activitatea prodigioasă, dar nu întotdeauna suficient de riguroasă și obiectivă, titularul celei de a doua catedre de slavistică din țara noastră — Ilie Bărbulescu, numit în 1905 profesor la Universitatea din Iași, autor a numeroase lucrări, dintre care unele — în ciuda caracterului lor polemic — își păstrează valoarea

⁴ Asupra activității de slavist a lui B. P. Hasdeu vezi D. Macrea, *Opera lingvistică a lui Bogdan-Petriceicu Hasdeu*, LR, III, 1954, nr. 3, p. 11 și urm.

⁵ Vezi L. Șăineanu, *Istoria filologiei romine*, ed. 2, București, 1895, pp. 198—206.

⁶ D. Macrea, *Opera de slavist a lui Ioan Bogdan*, LR, IV, 1955, nr. 4, p. 7. Vezi și D. P. Bogdan, *Ioan Bogdan. Activitatea științifică și didactică*, RSL, III, 1958, pp. 187—207.

⁷ Vezi, în acest sens, lecția sa inaugurală la Universitate (1891), *Insemnătatea studiilor slave pentru Români* (București, 1894); de asemenea: *Români și Bulgarii. Raporturile culturale și politice între aceste două popoare*, București 1895; *Istoriografia română și problemele ei actuale* (Academia Română. Discursuri de recepție, XVII), București 1905.